ÁRA 20 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 720 K.
Félévre 380 K. Negyedévre 200 K.
Egyes szám ára — — 20 korona.

Budapest, 1923. IV. évfolyam, 2. szám. Vasárnap, január 14.

Varjak.

(*) A gazdának legnagyobb bosszúsága, ha szépen sikerült vetését ellepik a varjak s az elvetett magot alaposan föllakmározzák. Ezeket az élősdieket vetési varjaknak nevezik. Az állam és a termelő nép évről-évre nagy hajszát indít ellenük. Az a szokásuk, hogy egy fára fészkelnek csoportosan. Legkönnyebb itt elcsípni a tolvajokat, mikor még fészkeikben vannak. A földmívelésügyi miniszter legutóbb még a vadászoknak is meghagyta rendeletben, hogy irtsák ezeket a kártékony szárnyasokat s foszforos tojáspépet rakjanak ki megmérgezésükre.

A magyar nemzetnek is szépen mutatkozott már a vetése, mióta az átkozott vörösuralom megszünt. Az agyongyötört nemzet nagy erőfeszítésekkel iparkodott talpraállni. Legnehezebb volt pénzünket megállítani a rohamos esésben. A mult évben valósággal zuhant a korona s őrülten

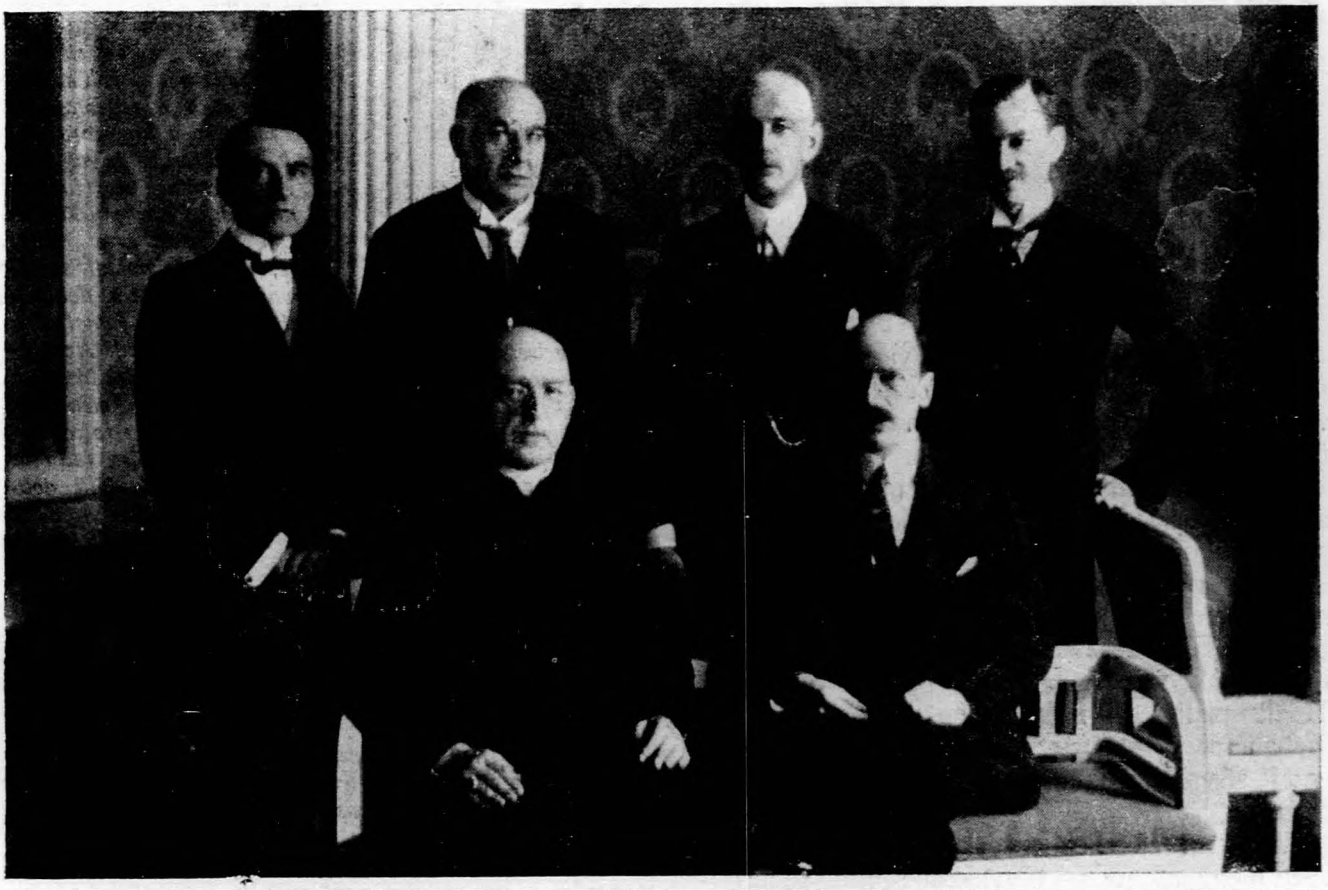

Seipel pápai prelátus, osztrák kancellár látogatása Budapesten. *(Kallós Oszkár felvétele.)*
Az első sorban foglal helyet Seipel kancellár és Bethlen István gróf miniszterelnök.

emelkedett a drágaság. A magyar kormány ekkor a nemzet erőinek egyesítésével végül mégis útját állta a pénz teljes elértéktelenedésének. Míg Németországban és Ausztriában teljes pénzügyi összeomlás következett be, addig a legtöbbet vesztett Magyarországban megállt a lefelé zuhanás; a magyar korona értéke augusztus óta állandósult. Ez pedig azt jelentette, hogy az áremelkedésben is nyugalomnak kell beállani, mert visszatért a bizalom a magyar pénz iránt a külföldön is. Ez a pénzügyi eredmény a magyar kormányzatnak és a nemzet termelő erőinek kétségtelen eredménye.

A Földmívesszövetség nagygyűlése Dőbrőközön.

De most jönnek a vetési varjak. A börze spekulánsai és a bolti uzsorások ezek a kártékony varjak, akik ellepik a mi szépen igérkező pénzügyi vetésünket s belülről akarják lerontani a koronát. Született liberálisok azt hiresztelik, hogy a pénzt lebélyegzik. Azt terjesztik, hogy pár napon belül nagy hadisarcot vet ki ránk az ántánt s akkor vége lesz a pénzünknek. Ijesztgetik az embereket újabb nagy áremelkedésekkel. A börzén fölverik a részvénypapirok értékét. Általában iparkodnak minél nagyobb pánikot előidézni. Teszik pedig ezt azért, hogy mindenki siessen szabadulni a magyar koronától. Tudják, hogy ezzel sikerül legkönnyebben lerontani pénzünk értékét.

Ezek az élősdiek a saját zsebeiket tömve hirtelen meggazdagodási vágyukban semmit se törődnek a tisztességes emberek millióinak nélkülözéseivel, vagy a sokat szenvedett nemzet újabb kínlódásaival. Kövérre híznak a nemzet véres verejtékcsöppjeiből. Még a vetési varjaknál is rosszabbak, mert azok csak az elvetett magot eszik föl, de ezek még a táperőt is kiszívják a nemzet testéből. A varjakkal szokásuk mégis megegyezik, hogy egy helyen, egy csoportban fészkelnek, a börze körül és a nagyvárosok kávéházaiban. Ide kell az állam megtorló kezének kinyúlnia. S ha a rendőrség nem talál alapot összefogásukra, álljon sarkára a törvényhozás, hogy ki lehessen irtani ezeket a vetési varjakat. Nem fogjuk tűrni, hogy nemzetünk reményekre jogosító vetését élősdiek tegyék újra tönkre.

Budapest, január 13.

Készülődnek a falvakban. *Míg a városok zajában tovább tart a vásári tülekedés, a falvakban figyelemreméltó készülődés történik. — A magyar falvak népe huszonötéves évfordulóját üli meg az idén annak, hogy a magyar földön megindult a fogyasztási szövetkezeti mozgalom. Huszonöt éve alakult meg Károlyi Sándor gróf és érdemes munkatársai fáradozása közben a Hangya szövetkezeti központ. Nagy esemény volt ez, dacára annak, hogy teljes csöndben folyt le a nagyhorderejű kezdeményezés. A falvak meg tudják becsülni a Hangya jelentőségét. Visszaemlékeznek még a huszonöt évvel előbbi időre, mikor a végrehajtó szinte naponta megütötte a dobot a faluban egy-egy falusi ház fölött, melyet sírva hagyott el a földmívescsalád. Az árúuzsora révén egymásután kerültek a házak és földek idegenek kezére. A falvak népe pedig ment vándorbottal Amerikába. Ezt a folyamatot állította meg a Hangya, mely a falvakban szövetkezetet alakított a földmívesnép megmentésére. Ma már mint egy rossz álom tünik elő a negyedszázad előtti dobpergés s a szövetkezet minden jóravaló faluban virágzik. Méltán készülnek hát a falvak a Hangya negyedszázados ünneplésére, mert benne a magyar falvak megerősítésének tényét ünneplik. A szövetkezeti mozgalom egyedüli mentsvára a falvak népének az uzsora ellen. Akkor ünnepeljük méltán ezt a nemzetmentő eszmét, ha növeljük a szövetkezetek erejét, gyarapítjuk üzleti forgótőkéjüket, hogy sikerrel küzdhessenek az árdrágítók ellen.*

*

Farkas és a bárány. *Fedrusz római meseíró mondta el az alábbi történetet. A bárány régóta egy patakhoz járt inni, mikor a farkas is arra a patakra talált, de följebb, mint a bárány. Nem sok idő telt bele, a farkas neki támadt a kis báránynak, hogy miért zavarja az ő vizét. A bárány persze szeliden mentegetőzött, hogy miként zavarhatná ő a farkas vizét, mikor a patak felülről folyik, ahol*

a farkas iszik s így ellenkezőleg a farkas zavarja az ő ivóvizét. De a farkas nem törődött a szemmelláthatő igazsággal, mert neki csak ürügy kellett, hogy a bárányt megtámadja. Ez a régi mese ismétlődik napjainkban is a kis-ántánt és a meggyötört Csonkamagyarország között. Szegény Csonkamagyarország alig bir a lábán állni s körülötte állig fegyverben állnak az ellenségek. Mégis a kis-ántánt fordult most a párisi bölcsekhez panasszal, hogy Magyarország fenyegeti a szomszédait s miatta nem birnak békében élni. A farkasok panaszkodnak a bárányra. Ez már oly nyilt bevallása a rosszakaratnak, hogy nyilván a párisi tanács is megsokalja a cseh és szerb farkasok mohóságát s türelemre inti mohó védenceit.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Seipel dr. prelátus, osztrák szövetségi kancellár, *Grünberger* dr. szövetségi külügyminiszter társaságában Vízkereszt napján Budapestre érkezett. A kancellár viszonozta azt a látogatást, amelyet *Bethlen* István gróf miniszterelnök az elmult esztendő folyamán Bécsben tett.

Seipel dr. megérkezése napján *Hornbostel* osztrák követségi tanácsos teát adott tiszteletére és a kancellár ezen az összejövetelen megismerkedett a magyar kormány tagjaival, a diplomáciai karral és a magyar társadalmi élet előkelőségeivel. Este a miniszterelnök szűkebbkörű ebéden látta vendégül az osztrák kormány elnökét és kiséretét, az estebédet pedig a miniszterelnökségen rendezett estély követte, amelyen a társadalom előkelőségei vettek részt. Másnap a miniszterelnökségen megkezdődött *a hivatalos tanácskozás* a magyar kormány tagjainak a bevonásával. *Horthy* Miklós kormányzó az osztrák kormány Budapestre érkezett tagjait külön kihallgatáson fogadta és este *Seipel* kancellár tiszteletére ebédet adott.

A két napig tartó megbeszélések során kitünt, hogy a magyar és az osztrák államférfiak politikai felfogása között nincs semmiféle olyan ellentét, amely

általános választott döntőbirósági szerződés

megkötését megakadályozná. Ennek a megegyezésnek a szövege értelmében *bármilyen természetű vitás kérdést választott bíróság, vagy a Hágában székelő állandó nemzetközi bíróság döntése alá fognak bocsátani.* A kancellár budapesti tartózkodása idején külön e célra alakított osztrák-magyar bizottságok a függőben maradt *pénzügyi és gazdasági kérdéseket* tárgyalták meg, mert szükségesnek tartották, hogy az Európaszerte szokásos tilalmi rendszerek megszüntetésével a különböző államok között a kereskedelmi szerződések egész rendszerét építsék ki. A monarchia közös tulajdonának a felszámolásáról és a közös államadósságokról Bécsben fognak tárgyalni. Budapesten még arról megegyeztek, hogy az Ausztriával kötött *kereskedelmi egyezmény* a magyar kereskedelmi felhatalmazási javaslat törvényerőre emelkedése után azonnal hatályba lép. *A határforgalomban és a vámkezelésnél* könnyítéseket léptetnek életbe.

Seipel kancellár elutazása előtt úgy nyilatkozott, hogy a tárgyalások eredményével teljesen meg van elégedve és legközelebb ismét tanácskozni fog *Bethlen* István gróf miniszterelnökkel.

*

Bethlen István gróf miniszterelnök

a jóvátétel ügyével kapcsolatos kérdésekről

bizalmasan tájékoztatta a polgári kisebbség vezéreit. A radikálisok és szocialisták kérésére a szélső baloldal tagjait is külön értekezleten fogja ezekről a kérdésekről felvilágosítani.

Lovasbandérium a döbröközi nagygyülésen.

A nemzetgyülés

a karácsonyi szünet után nyolc órai ülésen folytatta a felhatalmazási javaslat tárgyalását. *Bell* Miklós beszédében a huszadik század legnagyobb szégyenintézményeinek, *a börzének, a kartelleknek és a titkos monopóliumoknak a megszüntetését és állami valutabank felállítását kívánta. Renczes* János a gazdatársadalom panaszait tolmácsolta és a nemzet drága idejével visszaélő politikusok működését kárhoztatta. A szocialista szónokok mindjart bizonyságot tettek, mennyire igaza van Renczesnek, mert órák hosszat beszéltek jelentéktelen kérdésekről.

MEZŐGAZDASÁG

Szamorodni- és ürmösborok készítése.

Irta: Nyiredy Jenő dr.

Ezt a bort Tokaj-Hegyalján olyan fürtökből készítik, amelyekről a megtöppedt és megaszott szemeket nem szedték le, hanem az ép szőlőbogyókkal együtt dolgozzák fel és pedig a következő módon:

Az összezúzott szemeket, illetve fürtöket taposózsákba töltik s azok levét kádban kitaposják. A kitaposott mustot most hordókba fejtik. A zsákban maradt, kitaposott törkölyt pedig egy kisebb kádba kifordítják s meztelen lábbal jó erősen megtapossák. Azután az előbb kitaposott mustot újra visszaöntik a törkölyre s néhány óráig rajta hagyják, míg a must erjedése beáll. Az áztatókádat ideiglenesen befödik s a mustot időről-időre hosszúnyelű keverőlapáttal fölkeverik, majd újra zsákba töltik, kitapossák, a levet a hordókba fejtik, a törkölyt pedig vagy kisajtolják, vagy pedig úgynevezett *fordítás* készítésére használják.

A szamorodni minősége természetesen változó, aszerint, hogy több vagy kevesebb aszú-szem volt-e a feldolgozott fürtökön s az aszú jobb vagy silányabb minőségű volt-e.

Az így készített must cukortartalma 25—30° között váltakozik, sőt még ennél is több lehet, úgy hogy ennek folytán a szamorodni jobban vagy kevésbbé közeledik az aszúborokhoz, sőt jó évjáratokban megtörténik, hogy a szamorodni jobb lesz, mint egy silányabb évjáratú aszúbor.

Tokaj-Hegyalján a szüretelés rendesen hűvös, késő őszi időben történik, amikor az amúgy is cukordús must nehezen

indul erjedésnek, azért tanácsos a szamorodniakat fűtött erjesztőhelyiségbe tenni mindaddig, míg a zajos erjedésen keresztülmentek.

A főtt ürmöst úgy készítik, hogy mielőtt a must erjedésnek indul, nyitott üstben lassú és egyenletes tüzelés mellett addig forralják, míg a must felére vagy — ha a must kisebb cukortartalmú — egyharmadára befő. Főzés közben a must habját fakanállal leszedik, s hogy a must oda ne süljön — különösen addig, míg az teljes forrásban nincs — falapáttal állandóan keverik.

Ha a mustot előzetesen hollandi szűrőn megszűrjük, tisztább ürmöst kapunk s emellett nem kell annyit vesződni a lehabzással.

Ha a befőzéshez vízfürdős üstöket használunk, nem kell attól tartanunk, hogy a must a főzés alatt az üst falához sül.

Ha a mustot befőztük, akkor hordóba fejtjük s a hordó akona-nyilásán át vászonzacskóba helyezett fehér ürmöt lógatunk a mustba, melyet addig hagyunk ott, míg a must izlésünknek megfelelő ürömízt nyer, amikor is a zacskót a hordóból kivesszük.

A bortörvény értelmében a tokajhegyaljai borvidéken főtt mustot készíteni nem szabad. Az ország többi borvidékein a főttmust készítés meg van ugyan engedve, de csak úgy, ha abba ürmöt is teszünk, tehát üröm felhasználása nélkül főtt édes bor készítését nem engedi a törvény.

A rácürmös úgy készül, hogy 2—3 hektoliteres hordónak a fenekét kiveszik, vagy ha a hordó ajtós, akkor az ajtaját, s a hordót teljesen ép, egészséges és jól megérett s lehetőleg néhány napig tiszta szalmára kiterített és megszikkasztott kadarka szőlőfürtökkel araszny rétegenkint telerakják s az egyes rétegek közé megfelelő mennyiségű ürmöt, esetleg más fűszereket is tesznek. Ezután a megtelt hordót befeneklik vagy az ajtaját a helyére teszik és ászokfára fektetve, vörösborral megtöltik.

Hét-nyolc hét mulva csapraverik, a rácürmös kész.

Amennyi ürmöst a hordóból kiveszünk, ugyanannyi vörösbort töltünk reá ismét, ilyen módon az ürmös addig fogyasztható, míg az édes és fűszeres íz nem gyengül.

Egy hektoliter rácürmösre számítanak 1 kg. fehér ürmöt, egy szál tormát, egy kevés fahéjat és szekfűszeget és egy centiliter mustárt.

A közönséges ürmös készítése pedig abban áll, ha jó édes fehér mustba az erjedés alatt egy vászonzacskóba hektoliterenkint 1 kg. fehér ürmöt akasztunk s ezt a mustban addig hagyjuk, míg a must a kívánságunknak megfelelő ürömízt felveszi.

Tudnivalók a sajtról.

Irta: Windisch Rikárd dr., akadémiai tanár.

A különböző sajtok előállításához vagy tejszint, vagy tejfölt, vagy teljes- vagy lefölözött tejet, vagy irót, vagy savót, részben külön külön, részben ezeknek keverékét használják.

A sajt készítésénél a tejben lévő sajtanyagot caseinvagy oltóval, vagy savakkal kiválasztják, a nyert alvadékot a savótól elkülönítik s azt baktériumok és bizonyos gombák behatására érlelik. Aszerint, amint a sajtkészítéshez teljes- vagy soványtejet használtak, s a sajtanyagot oltóval, vagy a tej megsavanyodásakor képződő tejsavval választották le, aszerint, hogy mivel fűszerezik s hogyan festik, alakítják, sajtolják, érlelik, különféle sajtféleségeket nyernek, amelyeknek külseje, tömöttsége, állománya, színe, összetétele s íze nagyon eltérő.

A sajt készítésekor a sajtanyaggal együtt kiválik a tejben lévő zsírnak is majdnem az összes mennyisége. Aszerint, hogy tejfölt, tejszint, teljes- vagy lefölözött tejet, illetve ezek keverékét használják sajt készítéséhez, más-más zsírtartalmú sajtok nyerhetők.

Gyárilag a sajtok rendszerint oltó segítségével készülnek. Az oltó a sertés gyomrának nyálkahártyájából, vagy a a borjú oltógyomrából készül. Vagy poralakban vagy oldatban állítják ezt elő. Háztartásokban készülő sajtok előállításánál a sajtanyagot — caseint — tejsav segítségével választják le. Az ilyen sajtokat rendszerint frissen fogyasztják, minden érlelés nélkül. Legföljebb csak sózzák, néha fűszerezik is.

Egy kg. sajt előállításához kell 9—14 liter tej. A különböző zsírtartalom szerint a sajtokat tejszinsajtoknak, teljes zsíros-, félig zsíros- és sovány-sajtoknak nevezik. E különböző sajtok zsírtartalma kereken 40, 30, 20 és 10 százalék.

Nemcsak a tehén tejéből, hanem egyéb emlős állatokéből is készítenek ízletes és kedvelt sajtokat. A tehén tejéből oltóval készült ú. n. tejszinsajtok a Camembert, a Brie, a Gervais, a Strachino. Teljes zsíros sajtok az emmentali, az eidami, a gorgonzóla. Félzsíros sajt a parmezán. Juhtejből készült teljes zsíros sajt a roquefort s az I.-rendű liptói túró; félzsíros sajtot is készítenek belőle, ezt II.-rendű liptói túrónak mondják.

Az oltóval leválasztott friss sajtanyagot az abban lévő zsírral együtt alkalmas módon elkülönítik a savótól, formálják, sajtolják, sózzák, esetleg festik és fűszerezik, végezetül pedig érlelik. Az érlelés változó ideig tart, kemény sajtok több hónap, esetleg év alatt, lágy sajtok néhány hét alatt érnek meg tökéletesen.

A sajtérés igen bonyolódott folyamat és számos részlete nincsen is még teljesen föl-

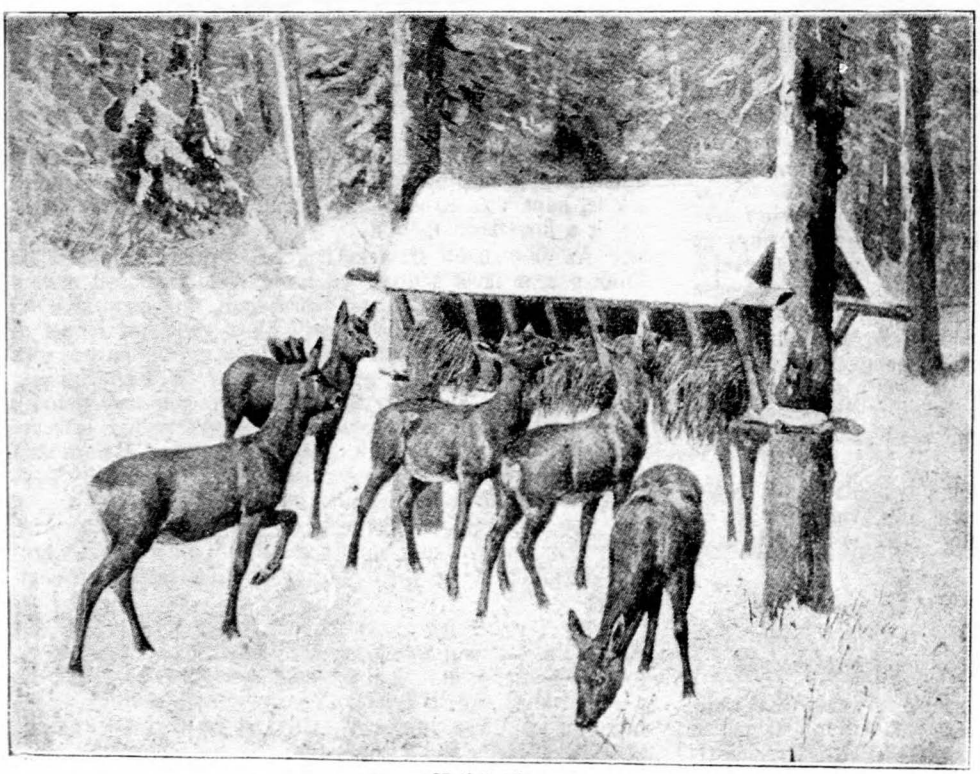

Vadetető.

derítve. Csak annyit tudunk, hogy a sajt érésénél apró, szabad szemmel nem is látható szervezetek és ugyanilyen penészgombák játszanak fontos szerepet. A különféle sajtok készítésénél más és más ilyen szervezetek, más és más arányban szerepelnek. Ez az oka annak, hogy ugyanazon nyersanyagból (sajtanyag, casein) oly igen változatos tulajdonságú termékeket nyerhetünk.

A valódi sajtok zsírtartalma kizárólag a készítésükre felhasznált tejből, tejszinből, tejfölből származik, tehát *csak tejzsírt* tartalmaznak.

A mű- vagy margarinsajtokat teljesen lefölözött — zsírt alig tartalmazó — tejből készítik, a hiányzó zsírt vagy disznózsír, vagy teljesen tisztán folyó oleomargarin, vagy olaj hozzáadásával pótolják. Ezek jóízűek, táplálók és rendszerint olcsók. Ha meg nem tévesztő elnevezésen hozzák őket forgalomba, kifogástalan nyersanyagokból tisztán gyártják és a valódi sajtoknál olcsóbbak, forgalomba hozataluk ellen semmiféle kifogás nem tehető.

A sajt kiváló élelmiszer. Jelentékeny mennyiségű zsírt és fehérjenemű alkotórészeket tartalmaz és ezeknek az ára abban aránylag jutányos. Emészthetősége kitünő. Egyes külföldi, ú. n. tejszinsajtok meglehetősen drágák, ezek bár táplálók, csemegének tekinthetők. A különféle sajtok tápláló értékének megállapításánál ezeknek zsír- és fehérjetartalmát vesszük figyelembe.

Amerikában tanulmányozva a sajt emészthetőségét, azt tapasztalták eme kisérletek folyamán, hogy mindenféle minőségű sajt általában jól megemésztődött. Továbbá azt is, hogy úgy a friss, mint a teljesen érett sajt jó táplálék.

A fák kiásása és elvermelése — az ültetésig. Fát csak akkor célszerű régi helyéből elmozdítani, mikor a növényi szövetekben a nedváramlás pihen, azaz lombhullástól rügyfakadásig. Kiásás alkalmával a fősúlyt arra helyezzük, hogy a gyökerek lehetőleg sérülés és szakadás nélkül jussanak ki a talajból. Ezért káros és elvetendő a talaj meglazítása után a fának kihuzása, mert ekkor a legtöbb tápláló gyökér elszakad s így új helyén a fa annál később fog magához térhetni. Leghelyesebb a fát a régi talajból kidönteni, azaz a csemete mellé 50 cm., nagyobb fa mellé megfelelően mélyebb árkot ásni és a gyökérzetet a burkoló talajjal ebbe belédöntve szabadítani ki. A főgyökér és a mellékgyökerek legalább 50 cm. hosszúságban épek, sértetlenek maradjanak. Ha a kivett fát egy napon belül elültethetjük, akkor helyezzük a kivétel után bármely árnyékos, hüvös helyre. Ha azonban egy nap mulva még nem kerül a fa új helyére, akkor a kiszáradás és fagy ellen védendő — készítsünk talajvíztől mentes helyen egy gödröt és helyezzük bele a fa gyökérzetét, törzsét pedig döntsük oldalt — az uralkodó szél mentében. Majd töltsük ki a gyökerek közét porhanyó, homokos, száraz földdel. E célra azonban semmiesetre se használjunk szalmát, mohát vagy trágyát, mert akkor az egerek fészkelik be magukat, másrészt a trágya rothadásba viszi a legfinomabb gyökérrészeket.

A friss trágya vagy szalma trágyahatása. Nem ritkán a gazdák földjükre szalmás, éretlen trágyát hordanak ki. A tapasztalat megtanított bennünket arra, hogy az ilyen trágyázásnak az első évben nem lesz termésfokozó hatása, sőt legtöbbször még zavarja a beléje vetett növény fejlődését, mert a trágya bomlását végző baktériumok elvonják a trágyában levő kevés nitrogént is — a növények elől. Ha pedig a szalma alászántása előtt már részben kierjedt, a baktériumok működése nem lesz annyira élénk és így működésük által nem kényszerítteinek minden nitrogén lekötésére. A szalma trágyahatása nem annyira abban nyilatkozik meg, hogy növényi tápanyagokat szolgáltat a míveleti növénynek, hanem inkább abban, hogy lazábbá, légjárhatóbbá teszi a talajt. Erre pedig elsősorban a kötött, nedves agyagtalajokon és kevésbbé a homoktalajokon van szükség.

A jég elraktározása. A jég nagy kincs a nyári melegben, mert segítségével igen sok gazdasági terményünk romlását meg tudjuk akadályozni. A jég nem olvad el akkor, ha sikerül tőle a talaj és küllevegő nyári melegét távol tartani. Ezt pedig úgy érjük el, ha a meleget rosszul vagy egyáltalában nem vezető anyagokkal burkoljuk a jégtömeget. Ilyen rossz hővezető anyag a szalma, a nád, a deszka, fürészpor, szálas tőzeg stb. A jég eltartása sikerül úgy is, ha bizonyos árnyékos, száraz helyre rőzséből, majd e felett szalmából ½ méter magas alapot készítünk, erre boglyaformában jeget hányunk, majd a jéghalmot befedjük minden oldalról 0·5—1 méter vastag rétegben szalmával és e fölött ugyancsak 1—2 arasznyi vastagságban földdel. A tapasztalás szerint ilyen «jégkazal»-ban használható állapotban marad a jég júniusjúlius haváig. Az augusztusban szükséges jég raktározására már jégvermet kell készíteni. E célból ugyancsak árnyékos, száraz helyen kúp vagy csonkakúp alakú gödröt ásunk, azt szalmával kibéleljük s föléje karvastagságú rudakból és nádból vagy szalmából sátoralakú tetőt készítünk. Ha a gödör talaja nem homok vagy kavics lenne, akkor a középen 1 méter szélességű «nyelőkutat» kell ásni a homokos, illetőleg kavicsos talajrétegig, hogy a jég ne az elkerülhetetlen olvadásból származó lében álljon. A sátortető alá készítsünk egy alacsony bejárót. Ez feltétlenül az északi oldalról nyíljon és dupla ajtóval záruljon, hogy a verem-nyitogatáskor is minél kevesebb meleg hatolhasson annak légürébe.

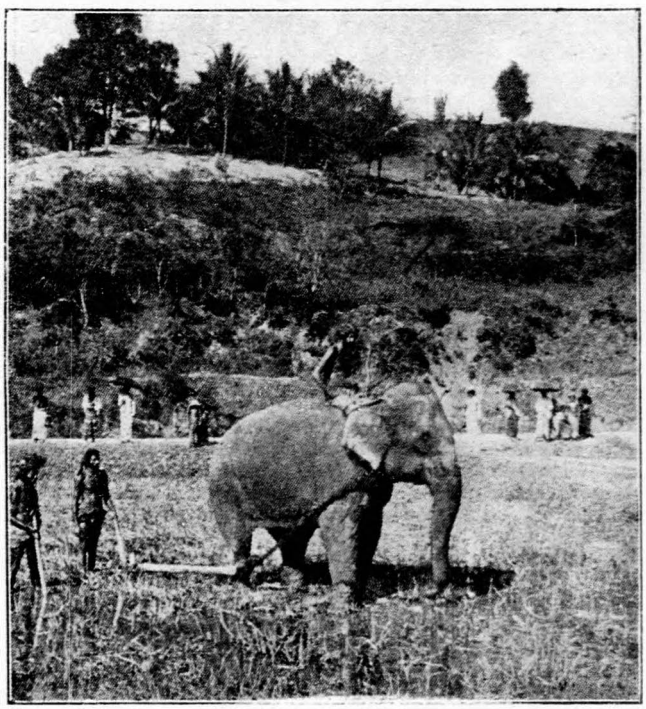

Az elefánt a mezőgazdaság szolgálatában.
Rizsföldek szántása Ceylon szigetén.

Védekezzünk az almafa vértetű ellen. Az almafák legnagyobb veszedelme a vértetű, amely jelenleg a gyümölcstermő vidékeken általánosan el van terjedve és olyan fenyegető kártételeket képes okozni, hogy az almafák teljes elpusztulása áll elő. A vértetvek fehéres, finom viaszszálakból álló mohollyal borítottak, miért is tömegesebb vértetű-települések esetében az almafa koronája hópelyhekkel megrakottnak látszik. A vértetű ellen való védekezést a legsikeresebben a tél folyamán lehet foganatosítani, tudniillik erőteljesen meg kell permetezni (erős nyomással) az almafák koronáját — fagymentes téli napokon — gyümölcsfa-karbolineummal, még pedig 15 százalékos oldattal (85 liter vízhez 15 kilogramm gyümölcsfa-karbolineum). Eközben ügyelni kell arra, hogy silány gyártmányú gyümölcsfa-karbolineumokat ne vegyünk igénybe, amelyek különféle hangzatos elnevezések alatt kerülnek forgalomba, mivel ezek vagy a fáknak vannak ártalmára, vagy pedig nem alkalmasak a vértetvek kipusztítására. Vannak gyártmányok, amelyek a fa héját, ezáltal pedig magát a fát is megölik. Magától értetődik, hogy a közönséges karbolineumot — mely ipari célokat szolgál — semmiesetre se szabad használni, mert vele tönkremennek a fák. Ha a vértetű csupán egyes helyeken, nevezetesen ág- vagy törzs-sebforradásokban tanyázik, elégséges ezeket 15 százalékos gyümölcsfa-karbolineumba mártott kefével jól megdörzsölni. A kiérlelő vértetvek főképen a kéregrepedésekben, öreg sebek forradásaiban, a fakérget borító mohák és zuzmók között huzódnak meg; ezért ezeket a helyeket különös gonddal kell megtisztogatni, utána pedig külön erre a célra alkalmas vértetű-kátránnyal be kell mázolni. Olyan esetekben, amikor az almafákon a vértetű már nagyon el van hatalmasodva, a téli permetezést két izben kell megismételni; a második permetezésnek a legalkalmasabb ideje rügyfakadás előtt van. A szakkérdésekben a Magyar Királyi Növényélet és Kórtani Állomás Budapest, I. ker., Debrői-út 17., a növényvédekező szerek beszerzésére és használatára vonatkozólag pedig a magyar királyi földmívelésügyi minisztérium Gyógy- és Ipari-Növény Forgalmi Irodája növényvédekező osztálya (Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 7.) ad meg minden felvilágosítást.

Kigyulladt hajó a nyilt tengeren.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *A posta házamhoz nem kézbesít, holott a szomszédjaink, akik tíz-húsz méterre laknak tőlem, postai kézbesítés útján kapják levelüket és ujságjukat. (O. J., Zalaszentmihály.)* — **Felelet.** Ha postai kézbesítés van, abban az esetben a község területén lakóknak a posta köteles a leveleket és ujságokat kikézbesíteni. Amennyiben az Ön részére kézbesítés nem történik, föltételezzük, hogy Ön a község területén kívül lakik. Leghelyesebb, ha Ön és azok, akiknek a posta nem kézbesít, a kerületi postaigazgatósághoz fordulnak ennek az állapotnak orvoslása végett.

Kérdés. *Különböző kártékony gyomok földemet ellepték, mivel védekezhetem ellene? (B. J., Dunapentele.)* — **Felelet.** Tessék védekezési útmutatást kérni a M. Kir. Növény- és Kórtani Állomástól (Budapest, I., Debrői-út 15.).

Kérdés. *A patkányirtásról hol kaphatnék bővebb felvilágosítást? (F. Gy., Mihályi.)* — **Felelet.** A patkányirtásról teljes tájékozódást nyerhet Jablonovski és Kadocsa «A patkányirtás» című könyvéből. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Kérdés. *Szőlő alá mily mélységig szükséges a földet rigolirozlatni és mi a megfelelő tőketávolság a szőlőültetésnél? (B. J.)* — **Felelet.** A szőlő alá 50—80 cm. mélységig szokás a földet rigolirozni. Látatlanba bajos megmondani, hogy az Ön földjét milyen mélységig kellene rigolirozni, de azt hisszük, hogy 60—65 cm. elég lesz. A szőlőültetésnél a tőketávolság 60—150 cm. szokott lenni, a talaj minősége, a művelési mód és a telepített szőlőfajok szerint. Általánosan 90—100 cm. a távolság.

Kérdés. *Schandl Károly dr. földmívelésügyi államtitkár hol lakik? (B. J.)* — **Felelet.** Budapest, IX. ker., Ferenc-körút 46. II. emelet.

Kérdés. *Tejgazdasági ismereteim vannak. Hol és melyik szakiskolában nyerhetnék kiképzést mint üzletvezető és melyek a felvételi hetelmek? (Egy előfizető.)* — **Felelet.** A tejgazdasági szakiskola (Sárvár, Vasmegye) tejgazdaságok részére üzletvezetőket, illetve sajt és vajmestereket képez ki egy éves tanfolyamon. Felvételi kellékek 17 éves életkor, irni-olvasni tudás és erős testalkat. Forduljon a nevezett szakiskola igazgatóságához, ahol készséggel adnak részletes felvilágosítást.

Üzenet a könyvrendelőknek. Minthogy a *Vasárnap* és *Falu* naptára az utolsó példányig kifogyott és az Uj Barázda-, Nagyképes családi-, Nagyképes szentcsalád-, Nagyképes regélő-, Amerikai magyarok-naptára és a Familien Volkskalender című naptárainkból is már csak néhány példány áll rendelkezésünkre, felkérjük mindazokat a tisztelt olvasóinkat, akik még nem rendeltek, vagy a Hangya fogyasztási szövetkezetek útján, vagy a lapárusitóinktól nem vettek 1923. évi naptárainkból, hogy megrendeléseikkel siessenek, nehogy naptáraink fogytával selejtes ponyva naptárakat legyenek kénytelenek megvenni.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hirek.

A Falu Szövetség nagyatádi kiállításának megnyitása.

Nagyatádi Szabó István földmívelésügyi miniszter *Barla-Szabó* József, *Dréhr* Imre, *Éhn* Kálmán, *Eöri Szabó* Dezső, *Hoyos* Miksa gróf, *Marschall* Ferenc, *Neubauer* Ferenc, *Vasadi Balogh* György, *Zeőke* Antal nemzetgyűlési képviselők és *Farkas* Béla miniszteri titkár kíséretében *Nagyatádon* részt vett a *Falu Szövetség* kiállításának megnyitó ünnepségén. Az iskola épületében elhelyezett kiállítást a Hiszekegy eléneklésével nyitották meg, majd *Bárány* Sándor főszolgabíró és Marschall Ferenc képviselő üdvözölték a minisztert. Nagyatádi Szabó István válaszában hangoztatta, hogy *csak megfeszített munkának lehet kellő eredménye.* A munka eredményét fokoznunk kell, ezt pedig csak tanulással érhetjük el. Akik a kiállítást megtekintik, fogadják az itt tapasztaltakat jóakaratból eredő barátságos tanításként. Mondják meg odahaza községükben, hogy *az államhatalom ép úgy, mint a társadalom felkarolja a falut és gondoskodik arról, hogy terhei elviselhetők legyenek.* A miniszter és kísérete ezután megtekintette a kiállítást, amely egyike a legsikerültebbeknek, amelyeket a Falu Szövetség rendezett. A kiállítás megnyitását társasebéd követte, amelyen nagyatádi Szabó István pohárköszöntőt mondott s ebben megemlékezett a földreform kérdéséről is. Kijelentette, hogy *a kormány keresztül fogja hajtani ezt a törvényt, úgy, ahogy annak szelleme megkívánja, mert másképen Magyarországon a nyugalmat és a néptömegeknek a polgári társadalomhoz való csatolását elérni nem lehet.*

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara kerületi gazdagyűlést tart Pécsett.

Már megemlékeztünk arról, hogy az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara legutóbb tartott igazgató-választmányi ülésén kerületének minden vármegyéjében és azok legnagyobb gócpontjaiban kerületi zászlóbontó gazdagyűlések rendezését határozta el. Most arról értesülünk, hogy a kamara igazgatósága megállapodásra jutott a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesülettel, hogy Baranyában a gazdagyűlést 1923. évi január hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor fogják a városháza közgyűlési termében megtartani, amelyre a kamara elnöksége és tisztikara teljes számban Pécsre utazik s a megnyitó beszédet *Hoyos* Miksa gróf elnök fogja megtartani. Ezután *Horváth* Jenő igazgató, *Asztalos* Lajos és *Skita* Mihály titkárok terjesztik elő a kamara működési programmját. Ennek nyomán indul meg a vita s az összes időszerű gazdasági kérdések megbeszélés tárgyát fogja képezni. A gazdagyűlést két előadás rekeszti be, egyiket *Legány* Ödön ny. gazdasági akadémiai tanár, a hatvani Növénynemesítő Telep igazgatója tartja a vetőmagnemesítésről, a másikat pedig *Bertsch* Ottó burgonyatermelési szaktanár a burgonyanemesítésről. Délután két órakor a Pannoniaszálló dísztermében közös ebéd lesz (jelentkezni kell január hó 18-ig bezárólag a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál, Pécs), amelynek befejeztével az érdeklődő gazdaközönség megtekintheti: 1. a baranyai és pécsi gazdák szeszfőző szövetkezetét; 2. a kosárárú- és seprőgyárat; 2. a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület faiskoláját.

A cukor kincstári árrészesedésének újabb megállapítása.

A pénzügyminiszter a belföldön termelt vagy a vámkülföldről behozott cukor után a fogyasztási adón felül fizetendő kincstári árrészesedést további intézkedésig kilogrammonként 128 koronában állapította meg. Ez a rendelkezés január 1-én lép érvénybe.

ELSŐ MAGYAR REVOLVER- ÉS PISZTOLYGYÁR KLASSOHN B. Bélyegzők, pecsétnyomók, számozók. Égetővasak állatok és gazd. eszk. jelzésére. Zsák-, birka- és sertés-jelzők. Erdész-bailák és jelző-szerszámok. Cím-, kocsi-, tilalom-, útjelző-, ajtó- és házszám-táblák. Telefon: Központi 1-72. BUDAPEST, VIII., FŰTŐ-UTCA 2.

Meghosszabbították a szőlő- és erdőbirtok vagyonváltságának befizetési határidejét.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint az a szőlőbirtokos, akinek a szőlőbirtoka után törvény szerint fizetendő vagyonváltsága nem halad meg százezer koronát, ezt 1923 március 31-ig vagyonváltság összegének nyolcvan százalékával fizetheti. Ugyanez az intézkedés vonatkozik a szőlőbirtokok gazdasági felszerelésére is. A kedvezményes fizetés határidejét az erdőbirtok, valamint az erdőbirtokok gazdasági felszerelése után járó vagyonváltságra vonatkozóan — tekintet nélkül a váltságösszeg nagyságára — a miniszter 1923 március végéig meghosszabbítja. Ennélfogva az az erdőbirtokos, akinek vagyonváltsága az erdőbirtok és az erdőbirtok gazdasági felszerelése után különkülön százezer koronát nem halad meg, fizetési kötelezettségének teljesen eleget tesz, ha az említett határidőig a vagyonváltság nyolcvan százalékát befizeti. Az az erdőbirtokos, akinek vagyonváltsága százezer koronánál több, a huszonöt százalékos váltságpótlék fizetésére nem kötelezhető, ha a vagyonváltság teljes összegét március 31-éig megfizeti.

Január 16-án gyászmisét tartanak Rubinek Gyula lelkiüdvéért. Január 8-án mult egy esztendeje, hogy az élők sorából elköltözött a politikai, gazdasági és agrárirodalmi élet legkiválóbbja: *Rubinek* Gyula. Amidőn egy élet nagy terveit megvalósíthatta volna s a gazdatársadalomnak, amelynek érdekeit hatalmas felkészültséggel és szerető szívvel védte évtizedeken át, meghozhatta volna azt, ami felemeli ezt a társadalmi osztályt arra a helyre, amely megilleti őt, kiragadta őt, a munka emberét, küzdő társai sorából a kérlelhetetlen halál. Rubinek Gyula emléke felejthetetlen azok előtt, akik őt ismerték s akik megtanulták értékelni odaadó munkásságát. Azok, akik utolsó útjára elkísérték, hűséges barátai, tisztelői, január 16-án reggel 10 órakor az Egyetemtéri templomban jönnek össze, hogy a lelki üdvéért szolgáltatandó gyászmisével rójják le iránta való kegyeletüket.

Megalakult a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete. Pénteken tartotta alakuló közgyűlését a *Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.* A közgyűlés előtt az alapító Vitézi Szék nevében vitéz *Siménfalvy* Tihamér törzskapitány szólalt fel és röviden vázolta azokat a körülményeket, amelyek a Vitézi Székben a szövetkezeti társulásra irányuló gondolatot megérlelték, végül felkérte a jelenlevő vitéz *Albrecht* királyi herceget a díszelnöki szék elfoglalására. Ezután vitéz *Horthy* István elnök rövid beszédben megvilágította az alakulóban levő Szövetkezet jelentőségét és köszönetet mondott mindazoknak, kik a Vitézi Széket a Szövetkezet megalapításában támogatták. Az alapszabályok elfogadása után a közgyűlés tudomásul vette, hogy az alapító Vitézi Szék az igazgatóságba a következő tagokat nevezte ki: A Szövetkezet díszelnökei vitéz *József* és vitéz *Albrecht* királyi hercegek. A Szövetkezet és egyben az igazgatóság elnöke vitéz *Horthy* István nyugalmazott lovassági tábornok. A huszonkét tagu igazgatóságban helyet foglal *Balogh* Elemér, a Hangya és *Horánszky* Dezső, az OKH igazgatója. A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete a megalakulás után is változatlan erővel folytatja a részjegy gyűjtést, mely iránt az érdekeltek körében örvendetes érdeklődés mutatkozik. *Eddig húsz millió korona összegű jegyzés történt.*

Az iparos nagygyűlés. A kereseti adó végrehajtási utasításait az ország kisiparossága sérelmesnek találta magára nézve és érdekeinek megóvására az összes ipari érdekeltségek nagygyűlésre gyültek össze a fővárosi kereskedelmi és iparkamarában. A gyűlésen az Ipartestületek Országos Testülete nevében *Dobsa* László dr. szólalt föl, aki hosszasan fejtegette különösképen a vidéki kézművesség és kisiparosság válságos helyzetét és azokat a nehézségeket, amelyek felmerülnek a mostan kötelezővé tett könyvvezetéssel. A határozati javaslat, melyet kimondottak, többek között azt is kéri az illetékesektől, hogy *a munkásság adóját maguk a munkások legyenek kötelesek bélyegekben leróni. Egyúttal kérik, hogy a pénzügyi kormány bizonyos könnyítéseket tegyen számukra.*

A városbirróságoknál tízezer koronáig lehet pert indítani. Január elsejétől a városbirróságoknál indítható perek értékhatárát tízezer koronára fölemelték. Eddig a városbirróságok előtt csak olyan per volt indítható, amelynél a per tárgyának az értéke kétszáz koronát meg nem haladott.

Január 21-én lesz a magyar társadalom országos és együttes Petőfi-ünnepe. Azon a meggondoláson indulva, hogy a Petőfi-centennárium *a magyar társadalom összességét együttes hódolásra* minezideig nem gyüjtötte egybe, a közélet vezérférfiaiból bizottság alakult, amely elhatározta, hogy *január 21-én,* vasárnap délelőtt tizenegy órakor megrendezi a magyarság országos és *együttes Petőfi-ünnepét.* Ennek a kivételesen nagyszerű ünnepnek szinhelye az *Országház kupolacsarnoka* lesz és oda meg fogja hívni az előkészítőbizottság elnöksége az állami és közélet valamennyi méltóságát, a kormány és a politikai élet tényezőit, az egyházakat, a hadsereget, a gazda- és földmívestársadalmat, a munkásságot, a fővárost és vármegyéket, a tudomány, irodalom és művészet képviselőit, a nemzeti irányú társadalmi szervezeteket, tehát mindazokat, akiknek Petőfi előtt hódolniok kell. A kormány nevében való felszólalásra maga *Bethlen* István gróf miniszterelnök vállalkozott, míg a nemzetgyűlés, mint házigazda, megbízásából és az előkészítő-bizottság részéről *Szcitovszky* Béla házelnök szól. Az emlékbeszédet *Herczeg* Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia másodelnöke tartja, *Nagy* Pál báró gyalogsági tábornok a hadsereg, P. *Márkus* Emilia a művészet képviseletében, *Lovász* János nemzetgyűlési képviselő a gazda- és földmívelővilág, *Ankner* Béla géplakatos a munkásság, *Nagy* Iván a diákok nevében szól, *Pekár* Gyula mint a Petőfi-Társaság elnöke zárószót mond. Ezenkívül közreműködnek az *Egyetemi Énekkarok* a magyar Hiszekeggyel és az *Acélhang-dalárda* a Himnusszal.

A háborúban eltűntek holtnaknyilvánításáról szóló kormányrendeletet az igazságügyminiszter most azzal a rendelkezéssel egészíti ki, hogy a végzést a holtnaknyilvánított vagy meghalt egyén születési helye szerint illetékes anyakönyvvezetővel kell közölni akkor is, ha a holtnak nyilvánított vagy meghalt egyén községi illetősége Magyarországtól a trianoni békeszerződés alapján elszakított területen volt, ha pedig születési helye is az elszakított területen vagy egyéb külföldön van, a végzést a budapesti IV. kerületi anyakönyvvezetővel kell közölni.

Pasteur,
a veszettség elleni szérum feltalálója. Születésének százesztendős fordulóját a multkor ünnepelte a művelt világ.

Alfonz spanyol trónörökös,
aki a spanyol hadsereg legfiatalabb altisztje. Ezredparancsnoka a sikeres vizsga után feltűzi karjára az altiszti jelvényt.

Merényletet követett el egy magántisztviselő Rasin cseh miniszter ellen. Az elmult pénteken reggel *Rasin* pénzügyminiszter ellen *merényletet követtek el* abban a pillanatban, amikor lakásából távozva, automobilba szállt. A merénylő, *Sopal* József 19 éves biztosítóintézeti hivatalnok, két lövést tett a miniszterre, amelyek közül az egyik hátul, csipőjén találta Rasint. *A miniszter súlyosan megsebesült* s azonnal szanatóriumba szállították. Az orvosok nem bíznak benne, hogy Rasint megmenthetik. *Ha életben is marad, örökre béna lesz.* A tettes nem tartozott egyik politikai párthoz sem és nem is legionárius. Tettének megokolásául Rasin politikai tevékenységére utal. Már jóideje eltökélte magát a merényletre és egy ízben, szeptember 17-én, már le is akarta lőni, akkor azért nem lőtt, mert egy nő haladt arra és esetleg azt érhette a golyó. A merénylet alkalmat adott a cseh fascistáknak — akiknek Rasin szellemi vezérük volt — az első nyilvános tüntetésre. Délután három órakor Prágában a Venczel-téren körülbelül nyolcezer főnyi tömeg gyülekezett. A szónokok nagyrészt *antiszemita, valamint német- és magyarellenes* beszédekben hangoztatták a tiszta és nemzeti cseh állam megalakitásának szükségességét. A merényletért a német és a zsidó nagytőke, a kommunisták és egyes legionáriusok által az utóbbi hónapokban folytatott Rasin-ellenes hadjáratot tették felelőssé.

Tengeri hal a Vág torkolatában. *Juhász* Gábor *párkányi* halászmester legényei a napokban *két méter hosszú tengeri vizát* fogtak ki a Dunából. A hal a Duna torkolatától Párkányig úszott fel. Több évszázaddal ezelőtt az ilyesmi nem volt ritka fogás, mert a tengeri viza nemcsak a Dunában, hanem még a Vág folyóban is található volt. Azelőtt Komáromnál az Aszód puszta melletti kis Dunaágban külön tengeri vizahalászatokat rendeztek.

Kultúra a Hegyközön. Úgy anyagilag, mint erkölcsileg sikerült műkedvelői előadást tartottak *Kovácsvágás* községben a református énekkar közreműködésével, mely szép összeget juttatott a jótékonyság oltárára. Szinrekerült egy népies bohózat és nagy lelkesedést keltő irredenta-dalok. A gondos rendezés a község két tanítójának és lelkészének érdeme.

Megbüntetik az iskolába nem járó gyermekek szüleit. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megkülönböztetett jelentőségű rendeletet adott ki. Ez a rendelet óriási lépésekkel viszi előbbre az iskoláztatás ügyét. Az új törvény lényeges ujitásokat tartalmaz. Igy például az iskoláztatás kötelessége magában foglalja *a vasárnapi és ünnepnapi istentisztelet látogatásának kötelességét is.* A helyi iskolai hatóság megengedheti annak a megfelelő testi és szellemi fejlettséggel biró gyermeknek beirását is, aki hatodik életévét a tanév első négy hónapjában tölti be. *Az elemi népiskolai oktatás kötelességét egy, esetleg két évvel meg lehet hosszabbitani.* A 10 hónapban megállapított szorgalmi időt alapos indokolásra meg lehet rövidíteni, de *legfeljebb 2 hónappal.* Részletesen szabályozza a törvény és rendelet a fölmentés és a kizárás eseteit is. Lényeges intézkedései a törvénynek és utasításnak a mulasztások büntetésére vonatkozó részek. *Ha a gondviselő a gyermeket a községi előljáróság felhivására sem iratja be valamely iskolába, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, amely pénzbüntetés elzárásra is átváltoztatható.* Az a szülő vagy gondviselő, akinek gyermeke negyedszer kerül az igazolatlanul mulasztók kimutatásába, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ez a büntetés behajthatatlanság esetén elzárásra változtatható át. A pénzbirságokat a szegény gyermekek segélyezésére fordítják. Az iskoláztatási kötelesség szempontjából külön rendelkezések alá esik a legközelebbi nyilvános elemi népiskoláktól *három kilométernél távolabb fekvő, valamint minden olyan tanya, puszta, telep, ipartelep, ahol az iskoláztatási kötelesség teljesitését állandó jellegü természeti akadályok gátolják és amelyen állandóan legalább húsz család lakik.* Ez a rész tehát tulajdonképen a *tanyai iskoláztatás* kérdését szabályozza, részletesen foglalkozván a tanköteleseknek az iskolába való beszállításával, *vándortanitó* alkalmazása ügyével. Erre a rendeletre, illetőleg erre a törvényre az utóbbi évek sok tekintetben rendszertelen iskoláztatása után csakugyan nagy szükség volt.

Szerencsétlenség a zalaegerszegi internálótáborban. A zalaegerszegi internálótábor őrségén sajnálatos véletlen folytán megrendítő szerencsétlenség történt. Őrségváltás idején ugyanis, mikor a szolgálatba lépő csendőrszakasz fegyvereit *Kőllő* Andor csendőrhadnagy, parancsnok, a szabályok értelmében megvizsgálta, egy csendőrnek a fegyvere elsült és *a hadnagyot a golyó súlyosan megsebesitette.* Valószinű, hogy gondatlanság folytán maradt a golyó a csendőr fegyverében. A lyosan sérült hadnagyot egyik fővárosi kórházba szállították. A csendőr ellen *megindult a vizsgálat.*

Naponta harminc politikai fogoly hal éhen Oroszországban. A kievi börtönökben naponként *huszonöt-harminc politikai fogoly hal éhen.* Leguiabban az amerikai segitő-bizottság élelmezi a börtönben sinylődő foglyokat és rabokat, tekintet nélkül arra, hogy minő bűncselekmények miatt kerültek börtönbe.

Kilesett beszélgetés, amely húsz millió koronát eredményezett. A mult év tavaszán a bécsi Práter egyik erdős részén sétált olvasgatva egy uriasszony. Egy bokor mögül párbeszédet halott, mire megállt és figyelni kezdett. Két ember arról tanakodott a bokor mögül, hogy *milyen mélyen ásson el egy doboz ezüstpénzt.* Az asszony ennek hallatára óvatosan maga is elrejtőzött, megvárta míg a két ember távozik, azután kiásta a dobozt, amelyet elvitt a rendőrségre. A dobozban *több mint háromezer ezüst koronát találtak* és átadták a talált tárgyakat őrző rendőri hivatalnak, hátha jelentkeznek a tulajdonosok. A jelentkezés határideje most járt le, de a két férfi nem mutatkozott. Erre átadták a pénzt a megtalálónak, aki *több mint húsz millió osztrák koronát kapott érte.*

Farkasok garázdálkodása a Felvidéken. A Felvidék keleti részén, a lengyel határ közelében az elmult napok hóviharai után megjelentek a farkasok és most *egész csordákban garázdálkodnak* s erősen veszélyeztetik a lakosság biztonságát. Egyes helyeken a községekbe is behatoltak a vadak, de a lakosság elriasztotta őket.

Dúsgazdag színésznőből tolvaj cselédleány. A detektívek letartóztattak egy tolvaj cselédet, aki *Udvardi* Margit álnéven leginkább mágnáscsaládokhoz állott be szolgálatra és azután összecsomagolta gazdái szőnyegeit és egy szép napon eltünt velük. Végre sikerült kézrekeriteni. Vallatása közben érdekes adatok derültek ki előző életéről. A tolvaj cseléd nem is olyan régen minden jóban duslakodó színésznő volt Budapesten, fogata volt, villában lakott, vagyonát azonban hamar elprédálta. Vallomása szerint *a mértéktelen ivás juttatta a teljes lezüllés útjára.*

Kicserélik a postapénzt. A pénzügyminiszter rendelete értelmében folyó évi január hó 8-ával kezdetét veszi a magyar királyi postatakarékpénztár aláírását viselő 20, 10 és 5 koronáról szóló pénzjegyeknek államjegyekre való kicserélése. Az említett jegyeket február 4-ig bezárólag, amely napig azok teljes névértékben való elfogadása mindenkire kötelező, az állami jegyintézet és az állampénztárak levonás nélkül cserélik ki államjegyekre, e határidő leteltével pedig február hó 28-ig bezárólag e pénzjegyeket már csak az állami jegyintézet és az állampénztárak kötelesek — azonban még mindig teljes névértékben — fizetésképen elfogadni, illetőleg új államjegyekre kicserélni. 1923. évi március hó 1-től március 31-ig bezárólag már az utóbb említett helyek is csupán ötven százalékos levonás mellett, vagyis 10, 5 és 2 korona 50 fillér értékben fogják a szóbanforgó pénzjegyeket fizetésképen elfogadni, illetőleg kicserélni. Március hó 31-én túl a pénzjegyek sem kicserélés végett, sem fizetésképen nem fogadtatnak el többé.

Meghosszabbították a csonka országba való beköltözés tilalmát. A kormány a beköltözés ideiglenes megtiltása tárgyában kiadott kormányrendeletek hatályát *ez évi június 30-ig meghosszabbította.* Eddig az időpontig a határszéli Beköltözőket Ellenőrző Kirendeltségek beköltözési engedélyeket ki nem adhatnak és a magyar határállomások vasuti állomásai beköltözők vasuti kocsijait továbbítás végett a szomszédos határállomástól át nem vehetik.

Németország is védekezik a zsidók bevándorlása ellen. *Severin* porosz belügyminiszter terjedelmes memorandumot intézett *Rosenberg* birodalmi külügyminiszterhez, amelyben felhívja figyelmét a keleti bevándorlás folytán fenyegető veszélyek elhárítására. A memorandum elmondja, hogy az eddigi rendőri intézkedések elégteleneknek bizonyultak azokkal a veszélyekkel szemben, melyek Németországot az idegen elemek beözönlése folytán fenyegetik. Ezt a kérdést csak nemzetközi uton lehet megoldani. *Elsősorban a népszövetségnek kell a keleti zsidók kerdésével foglalkoznia,* amely különben nemzetközi jellegű kérdés. A kormánynak ezenkívül érintkezésbe kell lépnie azokkal a bevándorlási területekkel, amelyeken munkaerőben hiány van és *elő kell mozditani a Németországba bevándorolt külföldiek kivándorlását* és a külföldi országokban való letelepedését.

A házasság kihirdetése alóli felmentés díja. Az igazságügyminiszter a házasság kihirdetése alól megadott felmentés díját és a felmentés iránt benyujtott kérelem bélyegilletékét *kétszáz-kétszáz* koronában állapította meg. A igazolt szegénység alapján a díj- és illetékmentességet továbbra is fentartotta.

A jóétvágyú betörő. Nem mindennapi betörési eset fordult elő Hódmezővásárhelyen. *Balogh* Ambrus gazdálkodó házának kapuján nemrégiben egy éjjel valaki bemászott, feltörte az éléskamra ajtaját és hozzálátott a munkához. Zsákba gyömöszölte a dús kamara drága kincseit, a jóféle sonkákat, disznósajtot, zsírt, szalonnát, de a kamra oly tömve volt, hogy nem győzte a munkát és meg is éhezett. Erre nekilátott az ott talált töltött káposztának s ugyancsak jóétvágyú lehetett az ismeretlen betörő, mert *három emberre való porciót fogyasztott el belőle* s azután a túróba vájt bele s abból is megevett vagy *másfél kilót.* Ezután a befőttekre vetett szemet és túltett a legpákosztosabb diákgyereken is, mert másnap reggel nem kevesebb, mint *hat tőrött befőttes üveget találtak a kamra sarkába hajítva.* A betörőnek azonban még tele hassal is sikerült ellábolnia tömött zsákjával s a gazdának csaknem százezer korona kárt okozott a nagyétvágyú éjjeli látogató.

Ahol csomagolópapírnak használják az osztrák bankjegyeket. Prágában letartóztatták *Sasák* Jánost, aki osztrák ezer és szász koronásokba csomagolt csokoládé-szivarkákat árult és azokkal házalt. Lefoglaltak nála tíz csomag csokoládé-szivarkát és tiltott házalás miatt megindították ellene a hatósági eljárást.

Aki Isten küldöttének hitette el magát. Egy idő óta Peruban (Amerika) sokat beszélnek egy indiánusról, Cecilio *Eucarnacioról.* Ez az ember egyszer egy folyóba esett és három hónapon át senki sem tudott róla semmit. Egyszer azután ismét előkerült s elhitette az emberekkel, hogy az Istennél járt, aki megbizta az elnyomott, szenvedő indiánok felszabadításával. Az indiánok elhitték Cecilio meséit s azóta állandóan mint szentet ünneplik. Egy ujságíró kinn járt Pumachucaban, ahol a «felszabadító» tartózkodik s ott a legnagyobb tobzódást találta. A férfiak és a nők mint az őrültek táncoltak Cecilio körül s vad tivornya folyt. A luciai püspök kiátkozta a vallás szentségét lábbal tipró indiánust, aki ugyancsak furcsa módon képzelte el fajának felszabadítását és megtérítését.

Előfizetőinkhez és olvasóinkhoz!

Nehéz szívvel bár, de az önfenntartás kényszerítő parancsára kénytelenek voltunk — s velünk együtt valamennyi ujság — lapunk árát felemelni.

A **Vasárnap** a kisgazda-, kisiparos- és földmívestársadalom érdekéért harcol önzetlenül, azonban a folyton növekvő drágaság oly terheket ró reá, hogy kénytelen volt azok egy töredékét előfizetőire és olvasóira hárítani. Az utolsó lapáremelés augusztus 1-én volt, azóta a papir 150 százalékkal, a posta szállítási díjtételei, a telefon, a munkabérek, a festék, a gépek hajtóerői, a gáz és villany pedig többszáz százalékkal drágult. Ennek ellenére a **Vasárnap** ára csak 100 százalékkal emelkedett.

Reméljük, hogy a kisgazda-, kisiparos- és földmívestársadalom tagjai átérzik a **Vasárnap** helyzetét, megértik, hogy az ő érdekük követeli a **Vasárnap** fenntartását s ezentúl még odaadóbb támogatásban részesítik s nemcsak, hogy előfizetnek reá, hanem terjesztik is.

A **Vasárnap** egyes számának ára **20** korona.

Előfizetési díjak:

negyedévre	**200 K**
félévre	**380 K**
egész évre	**720 K**

Mutatványszámot ingyen küld a **Vasárnap** kiadóhivatala. (Budapest, IV., Muzeum-körút 1.)

*

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése f. é. január 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

TRÉFÁK

Újévi kívánság.

Ujévkor az inas jót *akart* kívánni a gazdájának és ezt mondta neki:

— Kívánom gazduram, hogy ebben az évben *tovább* éljen, mint a tavalyiban!

(Beküldte: Vetró Zsigmond Békéssámsonról.)

Fizet a biztosító.

— Hallom, Kohn úr, hogy tűz volt a boltjában.

— Pszt, pszt, csak halkan! Még nem volt, de csütörtökön *lesz!*

A törpe.

A ligeti cirkusz előtt bohócok és pöttömnyi törpe kóklerkednek, hogy becsalogassák a bámész embereket.

Két atyafi is nézegeti a különös látványt.

— Látja — szólal meg az egyik — ezt a furcsa törpét?

— Látom, látom — volt a válasz — de nem nagyon érdekel. Láttam én már ennél *nagyobb* törpét is!

A kereseti adó.

Az újfajta adókról beszélgetnek egy társaságban, főként a legújabb kereseti adóról.

Egyszer csak megszólal egy közismert, papucs alatt tartott férj:

— A kereseti adót fizetném legszivesebben, főleg ha *valókereseti adó* formájában tehetném a lerovást...

Tőkepénzeséknél.

— Mit olvasol, kis Szidikém?

— Egy régi írót.

— Ugyan, kérlek, elég pénzünk van ahhoz, hogy egy új írót vásárolj, *mért olvasol régit?*

A néma feleség.

Az ifjú férj első izben marad ki késő éjszakáig. Mentségére szolgáljon, hogy legénykori pajtásai marasztalták, még pedig mézes-mázos beszéddel és jóféle itókával. Még éjfél után két órával is alig akarták elengedni.

A férj néhány hét mulva találkozott az egyik cimborával, aki nyomban érdeklődni kezdett:

— Nos, mit szólt a feleséged?

— Nem szólt egy szót sem! — felelte a férj. Majd büsan hozzátette: *két hétig nem szólt egy szót se...*

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak január hó 7-én.)

Gabona, liszt és őrlemények. Búza 76 kilogrammos: Tiszavidéki 11.600—11.800 K, fejérmegyei és pestvidéki 11.500—11.700 K. Búza 78 kilogrammos: Tiszavidéki 11.800—12.000 K, fejérmegyei és pestvidéki 11.700—11.900 K. Rozs 7980—8000, takarmányárpa 7000—7200, sörárpa 7200—7500, kőles 8500—9000, zab 7700—7900, repce 13.500—14.500, tengeri 7300—7500 K métermázsánként. — Nullasliszt 180, főzőliszt 175, kenyérliszt 170, 2-es kenyérliszt 145, 3-as kenyérliszt 120 K kilogrammonként.

Vetőmagvak. Lucernamag, nagyarankás, nem tisztítható 48.000—52.000, lucernamag, nagyarankás, tisztítható 52.000—60.000, lucernamag, nagyarankamentes 60.000—68.000, lóheremag, nagyarankás, nem tisztítható 55.000—60.000, lóheremag, nagyarankás, tisztítható 60.000—67.000, lóheremag, nagyarankamentes 68.000—80.000, viktóriaborsó 10.000—12.500, baltacimmag 16.000—16.500, mák 42.000—45.000, cirokmag 4500—5000, napraforgómag 7800—8200, tavaszibükköny 15.000—16.000, zabosbükköny 11.500—12.500, muharmag 1100—1200, répamag 4500—5500, őszi borsó 10.000—12.000, fehérbab 7800—8200, tarkabab 7200—7600, lencse 1000—2600, kendermag 17.000—18.000 tökmag 18.000—20.000, lenmag 14.000—15.000, biborheremag 40.000—45.000, gomborkamag 14.000—16.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétiszéna, elsőrendű 4200, másodrendű 3350, muhar, elsőrendű 4000, másodrendű 3900, lucerna, elsőrendű 4300, másodrendű 4200, zabosbükköny, elsőrendű 4000, másodrendű 3800, alomszalma, elsőrendű 2500, másodrendű 2000, zsupszalma, elsőrendű 3000, másodrendű 2800 K métermázsánként. — A budapesti műtakarmánypiacon: Konkoly 56, szárított répaszelet 75, szárított moslék 75, lótáp 50, malátacsira 65, extrahált liszt 45, olajpogácsa 70 K kilogrammonként.

Budapesti vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 180—240, kivételesen 300, középminőségű 140—180, silányabb 115—140 K. Bika jobbminőségű 150—180, kivételesen 260, silányabb 115—140 K. Bivaly 110—140 K. Tehén, jobbminőségű 135—160, kivételesen 240, gyengébb minőségű 105—130 K. Kicsontozni való marha 90—100 K. Növendékmarha 115—140 K kilogrammonként élősúlyban.

Budapesti lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 125.000—150.000 K, igás kocsiló, könnyű 49.000—90.000 K, szamár 6000—12.000 K.

Budapesti szúrómarhavásár. Elsőrendű borjú 420—440, kivételesen 445, másodrendű 400—415 K élősúlyban kilogrammonként.

Budapesti juhvásár. Feljavított juh 220 K kilogrammonként élősúlyban.

Budapesti sertésvásár. Könnyű sertés 420—470, közepes 467—510, nehéz 440—530 K kilogrammonként élősúlyban.

Soproni kiviteli marhavásár. Magyar ökör 100—130, elsőrendű tarka ökör 200—230, másodrendű 160—190, bika 190—230, kicsontozásra szánt 80—150 korona volt kilónként élősúlyban. Darabonként a fejőstehén 60—85.000, a növendékmarha 20—60.000 korona volt.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon az árak a nemzetközi áraknál 50%-kal alacsonyabbak. Legutóbbi jegyzések: marhabőr 470—490, borjúbőr 980—1600 K kilogrammonként a budapesti vágóhidon.

Tej és tejtermékek. Tej 80, tejfel 220—240, habtejszin 550 K literenként. Elsőrendű teavaj 1300, másodrendű 1000, tehénturó 180—230, juhturó 380, liptai 400—440, juhsajt 440, magyaróvári 800—860, trappista 800—840, gróí 900—1100 K kilogrammonként.

Zöldségfélék és gyümölcs. Sárgarépa 20—30, petrezselyem 20—36, zeller 32—45, kalarábé 34—50, vöröshagyma, érett makói 78—82, közönséges 60—74, foghagyma elsőrendű 80—90, másodrendű 70—76, fejeskáposzta 24—46, kelkáposzta 34—56, paraj 45—66, burgonya 30—42, céklarépa 32—40, savanyított káposzta 65—80 K kilogrammonként. — Alma 40—300, körte 160—320, gesztenye 180—240, aszaltszilva 260—360, szilvaíz 280—380, dió, héjastól 200—240, mák 520—560, paprika, törött 200—1600 K kilogrammonként.

Baromfi, vad és hal. Csirke, élő sütnivaló, párja 900—1800 K, liba, tisztított, hizott 320—570 K kilogrammja, tyúk, élő, párja 1200—2300 K, nyúl, bőr nélkül 700—900 K, ponty, élő 600—900 K, jegelt 400—750 K kilogrammonként.

Idegen pénznemek legmagasabb ára. *A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1923 január hó 9-én:* 1 drb Napoleon arany 9500 K angol font 11.975 K, dollár 2575 K, francia frank 174 K 50 f, német márka 34 f, olasz lira 128 K, osztrák korona 3·75 f, román lei 15 K — f, cseh korona (szokol) 74 K — f, svájci frank 495 K, szerb dinár 28 K 50 f, lengyel márka 15 f. Zürichben 100 magyar K-ért 0·20¼ svájci frankot fizettek.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

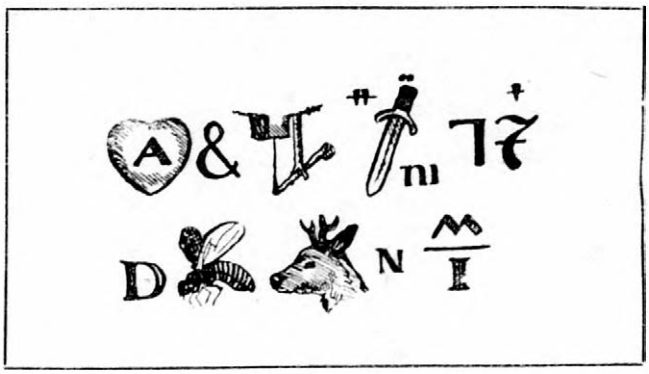

(Beküldte: Kovács Sárika, Poroszlóról.)

2. Számrejtvény.

14, 35, 12, 16, 4, 25, 12, 9	Boldogság nincs nélküle.
5, 27, 20, 15, 39	Gyermekeknek kedvence.
26, 36, 18, 8, 3	Húsvétkor ezt szokták enni.
11, 6, 37, 10, 20, 21, 7	A Tisza szokott ilyen lenni.
17, 20, 26	Időt pontosan ez méri.
24, 31, 23, 21, 33, 24, 25	Járni szokott vonat ide.
19, 28, 29, 6	Édes gyümölcs.
25, 30, 13, 32, 34, 22	Ruhát készítenek belőle.
38	Egy betű az abécéből.
1—39	Közmondás.

(Beküldte: Eszenyi Bálint, Kunmadarasról.)

3. Talány.

Hogyan lehet egy patkót két vágással hat részre osztani?

(Beküldte: Erl Ferenc, Budapestről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 5-ik számunkban közöljük.

A mult évi 52-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Nyiregyháza.**
2. Betürejtvény: **Medve.**
3. Betürejtvény: **Orángután.**

Megfejtették: Bagdányi Vilma, Berky Ignác, Takách Rezső, Albert Vilma, ifj. Vetró József, Ruzs Molnár Imre, Domonkos Sándor, Bálint Béla, Mile József, Németh István, Nagy Ferenc, Gottvald István, Molnár István, Némety Szerénke, Égető Péter, Csányi Béla, Kovács Ambrus, ifj. Rozlozsnik János, Éva Béla, Kazán János, Hankóczy Pál.

Jutalomkönyvet nyertek: **Gottvald István** *(Dunaszekcső)*, **Biró Géza** *(Soroksár)*, **Nagy Ferenc** *(Sarkad)*, **Zahár Gusztáv** *(Szolnok)*, **Molnár István** *(Nagypall)*, **Égető Péter** *(Hódmezővásárhely)*, **Hankóczy Pál** *(Szendrő)*, **Gárdonyi Miklós** *(Erzsébetfalva)*, **Kovács Ambrus** *(Kaba)*, **Kazán János** *(Vönöczk)*.

A mult évi 53-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

A ZÖLD KÁRPIT

DETEKTIVTÖRTÉNET

IRTA: UNDI IMRE

(6. folytatás.)

— Halil Jussuf ártatlan! — szólalt meg valaki a hátuk mögött.

Elképedve fordultak meg mindannyian.

Az öreg házaló hangja volt.

— Ki ez az ember? Mit keres itt ez az ember? — kiáltott magából kikelve a vallató.

Senkise tudott választ adni.

— Mivel — tudja maga igazolni, — rikácsolta tovább hogy Halil Jussuf nem követte el a rablást? Mivel tudja ezt igazolni, hogy ilyen arcátlanul idetolakodik és tagadásba meri venni, amit egy rendőrtiszt mond?

— Csupán azzal — szólt nyugodt hangon a házaló — hogy tudom, hol vannak az igazi tettesek.

— De hát végtére is kicsoda maga?

— Cagnard! — volt a válasz.

Az öreg lekapta álhaját, álszakállát, kiegyenesedett és mosolyogva nézett Roger főtiszt szemeibe. A főtisztet ugyancsak meglepte a váratlan fordulat, de szégyenkezése és a bosszúság alaposan forrt benne.

— Ah, kedves Cagnard — mondotta gúnyos hangon — szóval ön az a jól értesült fegyencmentő, aki állítólag hamarább jutott a nyom végére? No de engedje meg, hogy leplezetlenül kifejezést adjak kíváncsiságomnak és megtudakoljam öntől, vajjon a földgolyóbis mely sarkában bujkálnak az ékszerész rablói?

— Négy lépés választja el önt attól, hogy a tetteseket megláthassa! — szólt Cagnard detektiv.

Ezzel karonfogta a főtisztet és kivitte a boltajtóba. Itt megállt, majd hirtelen mozdulattal a szemben levő ház egyik első emeleti ablakára mutatott.

Az üvegtábla mögül két rémült szempár meredt feléjük. A feléjük mutató ujjnak irtózatos hatása tükröződött ki arra a két férfiarcra, mely még az imént nyugodt mozdulatlansággal szemlélte a cukorkaboltban lejátszódó jelenetet.

Cagnard a melléje sereglett detektivekre kiáltott:

— És most gyorsan föl! Ha kell, betörni az ajtót. Mindkettőnél revolver van, de töltény nincs bennük...

A detektivek az első szóra eliramodtak és mire Cagnardék fölérkeztek, bilincscsel a kezükön állt a két férfi egy elegánsan berendezett szoba közepén, szemükben a tehetetlen düh, de egyszersmind a gyötrő bűntudat sötét lángjával...

VIII.

A Philmont fivérek.

Ez a fordulat csakugyan váratlanul következett be. Maga Roger és a kiséretében levő detektivek sem tudták leplezni meglepetésüket, de a két megtört emberre vetett tekintetük nyomban meggyőzte őket arról, hogy e szobában rejtőzött a fondorlatos ékszerrablás történetének titka.

— Philmont Henry és Philmont Theodore urak — fordult a megbilincselt emberek felé Cagnard — remélem nem veszik rossz néven ezt a váratlan látogatásunkat... Mert aligha csalódok abban, hogy a közelmultban önök is meglehetősen váratlan látogatást tettek a Cité Fenelon 16. számú házban. Biztosra veszem, hogy első meglepetésük után máris visszanyerték hideg nyugalmukat és ha vendég mivoltom dacára hellyel kínálom meg önöket, talán megszerzik nekünk azt a könnyebbséget, hogy elmesélik elejétől végig az ügyesen véghezvitt rablási tervüket, mely Halil Jussufot kicsi hijja, hogy a fegyházba nem juttatta.

A detektiv intett, hogy oldják le a két férfi kézbilincseit és utasítást küldött Halil szabadonbocsátására.

A két Philmont ajkán azonban egy árva szó sem jött ki.

— Tehát hallgatnak az urak?

A detektiv intett, hogy üljenek le és maga is egy karosszékbe ereszkedett.

— Nos, jól van — folytatta — így majd magam fogom az emlékezőtehetségüket egy kissé fölfrissíteni.

Szivart vett elő és rágyujtott.

— Mindenekelőtt — kezdte szavait a detektiv — el kell ismernem önök előtt, hogy tervüket rendkívül ravasz fortéllyal eszelték ki és hajtották végre. Szinte túlságosan is ügyeltek arra, hogy nyomaikat eltüntessék, illetve meghamisítva hagyják vissza. Most már nyiltan megmondhatom, hogy az első és sokat jelentő nyomot egy ilyen túlságos gondoskodásukkal adták a kezembe. Theodore úr, tekintve az ön színészi mivoltát, bizonyára ön volt az, aki az álrendőrőrmester szerepét oly ügyesen eljátszotta. Mikor Bizet rendőr szavaiból megtudtam, hogy ön a megállott órát elindította, nyomban megérlelődött bennem a tudat, hogy köze van a rabláshoz. Vajjon mi más oka lehetett volna az óra elindításával, mint annak a nyomát eltüntetni, hogy előzőleg valaki véletlenül hozzáért és a gépezete megállt? Ha Bizet tovább foglalatoskodik az ájult Vincenttel, bizonyára az óra késését is kiigazította volna, de erre már nem volt ideje. Igy megtudtam, hogy az óra elindítása és megállítása között tíz perc telhetett el, vagyis a rablást vagy maguk, vagy ezen rövid idő alatt elmenekült cinkosuk követte el. A mód egyébként, ahogy a rablást elkövették, ezt az adva levő tíz percet teljesen elegendőnek tételezte fel, mert egyébről sem volt szó, minthogy a nyitott páncélszekrényben levő ékszereket és drágaköveket egy mozdulattal összesöpörjék. Az ékszerészt ugyanis esti félnyolc felé nyomta el az álom, tehát nem sokkal azelőtt, mikor üzletét be szokta zárni. Joggal tételezhető fel tehát, hogy a szerte fiókokban, kirakatban és polcokon levő értéktárgyait ekkorra már betette a szekrénybe. Ha ön igazi rendőr lett volna, nem indította volna el az órát, mert nemcsak az őrmesterek, de a rendőrujoncok is tudják, hogy bűntény alkalmával legelső feladatuk mindent változatlanul hagyni és mindennek változatlanul maradására őrködni. Még az önök ravasz szempontjából sem volt helyes elindítani az órát azzal a kockázattal, hogy Bizet észreveheti a dolgot — mint ahogy észre is vette — mert legföljebb ez csak azt bizonyította volna, hogy félháromkor járt ott valaki, de nem azt, hogy az illető maguk közül való volt és tettét takargatni kell. Ha ezt a baklövést nem követik el, ki tudja, kerültek-e volna valaha biráik elé?

— Ami a helyszinről való nyomtalan eltünésüket illeti, azt valóban mesterien oldották meg. Eddig legalább másfélszáz bünügynek jártam a végére és jó néhány száz egyéb eset részleteiről van tudomásom, de hasonló ötletes fogással egyikben sem találkoztam. Kölcsönkérni más emberek lábanyomát! Hahaha... — kacagott a detektiv — ez igazán pokoli jó gondolat volt!

— Mielőtt a voltaképeni nyomozáshoz fogtam volna — folytatta Cagnard — az órával és a lábnyomokkal való ügyeskedésből itélve, számot vetettem magamban az önök nem mindennapi képességeivel. Tudtam tehát, hogy az elém került jelenségeknek ugyancsak a hátuk mögé kell néznem és azokat a nyilvánvalóan egyszerű baklövéseket és egyéb «ott felejtett» nyomokat és bünjeleket nem szabad olyan értelemben számításba vennem, mint azokat önök voltaképen csapdául és csalétkül szánták annak, aki az eset kinyomozásával fog foglalkozni.

Szerkesztői üzenetek.

K. I., Erdőcsokonya. Válogatunk belőlük. — **V. L., Biharnagybajom.** Tessék a rejtvény számára más mondatot választani. — **B. I., Kerkaszentkirály.** A beküldött számrejtvényhez hasonló jelent meg a *Vasárnap* egyik számában. A versesrejtvény jó. — **K. I., Z.-Várkony.** A képrejtvények közül egyik bevált. — **Sz. I., Sárvár.** A betűrejtvény jó. — **Ifj. V. S., Békéssámson.** A tréfák és betűrejtvények között akad jó is. — **Cz. I., Hajdúböszörmény.** A tréfa még — nem tréfa. A rejtvények közül van több jó. — **Sz. F., Biharnagybajom.** Igaza van, ilyesfajta rejtvényt még nem közöltünk, de majd kísérletet teszünk ezzel. — **Ifj. É. B., Szabadszentkirály.** Öntől még sok rejtvényünk van, amely közlésre vár. Tehát türelmet kérünk. Sokan vannak olyanok, akiktől még eddig nem jelent meg rejtvény. — **Sz. I., Mezőberény.** A tréfák közül csak jóakarattal közölhető valamelyik. A rejtvények sem váltak be; más mondatokat tessék választani. — **P. R. Szabadszállás.** Valamelyiket közöljük. — **K. Zs., Tiszaföldvár.** Köszönjük a nagy anyagot, válogatunk belőlük. — **J. Gy., Csólyospuszta.** Több jó akad közöttük. — **M. I., Somogyvár.** A képrejtvény nem jó, hiszen ilyen már megjelent a «*Vasárnap*»-ban. A másik kettő közül valamelyiket közöljük. — **Ny. L., Vásárosszentgál.** A mult számunkban jelent meg *Nyíregyháza* megfejtésű rejtvényünk. Ezt tehát nem vehetjük figyelembe. A többiek jók. — **B. K., Dunapentele.** A számrejtvény jó. — **K. P., Égetthalom Puszta.** A rejtvény jó. A tréfa ezúttal nem vált be. — **Zs. A., Hernádpetri.** A számrejtvény jó. — **D. S.** A számrejtvény jó. — **B. I., Alap.** Sajnos sem karácsonyra, sem újévre nem közölhettünk. A többiekből majd válogatunk.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.** Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.** Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

Hegedű, klarinét, teljes **zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramofon** és **lemezek** a legolcsóbb árban
STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) **Árjegyzéket bérmentve.**

REFORM-FOGÁSZAT.
Műfog kaucsukba foglalva 500 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog sajpadlásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcellán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10—1-ig. **Dentist FENYVESI MENYHÉRT** fogászati intézete, **Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám.** (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!
Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a
„HANGYA" CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.
Munkáscipők nagy választékban.

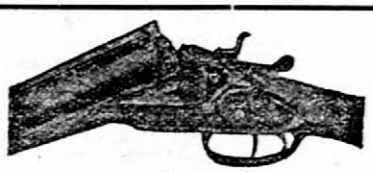

MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.
Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását, felújítását és belövését.
Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket
Legjobb minőségű mindennemű golyós-, sörétestöltények, lőszerek.

Vörösréz pálinkafőző- és mosóüstök

központi és mezőgazdasági szeszfőzdeberendezés. Dupla üstök, álló és buktatós. — Vízmelegítő minden formában. **Szontágh Pál rézárúgyár** (cégfőnök Terény Samu). **Budapest, IX. ker., Üllői-út 19. szám.**

Szakorvosi rendelő vér- és nemi betegek részére. Ezüst salvarsan-oltás! Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókussal szemben.

Ruházati szükségletét
legelőnyösebben a
„HANGYA"
vidéki szövetkezeteiben szerezheti be!

HÁLÓSZOBÁK
ebédlők, teljes lakberendezések legolcsóbban készítőnél, **BODON** műasztalos butorárúházában, **Péterfy Sándor-u. 42.**, Garay-térnél. Vidékieknek díjtalan csomagolás és szállítás.

Legjobban az jár, aki az „VASÁRNAP"-ban hirdet.

Dr. Héray Andor
«Országos Földbirtokrendező Bíróság» által engedélyezett **ingatlanforgalmi vállalata.** Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.

CSALÁDI-ISKOLAI-SZINHÁZI MOZIT AKAR?-IRJON!
HATSCHEK FARKAS MOZ BPEST
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

Nyersbőröket
(róka, nyest, görény, nyúl, stb.)
a legmagasabb napiáron veszünk.
TEUTSCH JÁNOS és FIA
nyersbőr és szőrmeárú nagykereskedők
Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyai-u. 19.

Ekék, ekealkatrészek,
boronák, kapálóekék, fűkaszálók,
marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecskavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a
„HANGYA" mezőgazdasági géposztályánál **szerezhetők be legjutányosabban.**

Egy darabból kalapált

Vörösrézüstök
legjutányosabban kaphatók
Nagy Ignác cégnél
Budapest, Károly-körut 9.
Alapíttatott 1884. Telefon: József 125—15

Stephaneum nyomda r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz. Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.